

ฐานทัพสหรัฐอเมริกา*

กับ

เศรษฐกิจและสังคมไทย

เหตุสำคัญที่สุดที่สหรัฐอเมริกาเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทยคือ การยินยอมโดยลำพังของรัฐบาลเผด็จการ ซึ่งกำลังเฝ้าเงินช่วยเหลือที่ได้รับจากสหรัฐฯ ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๙๓ จนถึงปัจจุบัน รัฐบาลสหรัฐอเมริกาภายใต้การนำของประธานาธิบดี แฮร์รี ทรูแมนเป็นผู้ให้กำเนิดต้นตำรับยาเมาน์ โดยมีจุดประสงค์สำคัญ ๓ ประการคือ (๑) ช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรม (๒) ช่วยเหลือเพื่อความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และ (๓) ช่วยเหลือเพื่อความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจของประเทศผู้ให้และผู้รับ หลังจากเสพยาเมาน์เข้าไปมาก รัฐบาลเผด็จการจึงดำเนินนโยบายเข้าข้างอเมริกันอย่างเห็นได้ชัดที่สุด

ความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาแก่ประเทศไทยในระยะแรกนั้นได้เน้นหนักทางด้านเศรษฐกิจมาตลอด จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งเป็นปีที่วิกฤตการณ์ทางการเมืองในประเทศลาวเลวลงมาก อัตราส่วนความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจจึงลดลง ในขณะที่เดียวกันความช่วยเหลือทางด้านอื่น เช่น ทางด้านบริการสังคม ด้านการทหารเริ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ^๑ ในระยะนั้นสนามบินเก่า ๆ ของประเทศไทย โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับเงินช่วยเหลือสำหรับค่าซ่อมแซมและต่อเติมให้ดียิ่งขึ้น เป็นที่เชื่อได้ว่า รัฐบาลไทยสมัยนั้นยินยอมให้สหรัฐอเมริกาเข้ามาใช้

* เดิมเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกเรื่อง *Economic Impact of the U.S. Military Presence in Thailand, 1960-72* ซึ่งเสนอต่อมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา

๑. กุศารางที่ ๑ ในภาคผนวก

ฐานบินตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ หรือประมาณ ๓-๔ ปีก่อนสงครามเวียดนามระเบิดขึ้น เหตุการณ์ส่วนมากดำเนินไปอย่างเงียบ ๆ ภายใต้รัฐบาลเผด็จการ

ทหารสหรัฐอเมริกาไม่ได้เข้ามาในประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นปีแรกอย่างที่เราส่วนมากเข้าใจกัน หากแต่เข้ามาเมื่อกกลางปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งตรงกับสมัยประธานาธิบดีเคนเนดี จุดมุ่งหมายของการส่งทหารเข้ามาครั้งนั้น เพื่อจะช่วยรักษากาชาดในประเทศไทย โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขณะที่สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศลาวเลวลง จำนวนทหารที่ส่งเข้ามาครั้งนั้นมีประมาณหมื่นคน และประจำอยู่ในประเทศไทยนานถึงหกเดือน^๒

สนามบินและฐานทัพส่วนใหญ่ได้เริ่มก่อสร้างและซ่อมแซมอย่างจริงจังในระยะต่อมา คือระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๘ ยกเว้นสนามบินนครพนม ซึ่งได้รับการซ่อมแซมและก่อสร้างในปี พ.ศ. ๒๕๐๙^๓ รัฐบาลไทยได้ยอมให้สหรัฐอเมริกาใช้ฐานทัพฟรี ส่วนที่สร้างเพิ่มเติมสหรัฐอเมริกาช่วยซื้อและเวนคืนที่ดินจากราษฎรในราคาถูก ฐานทัพหลายแห่งอยู่ติดกับตัวเมือง เช่น ที่อุดรธานี และที่อุบลราชธานี เป็นต้น จึงไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า ชาวเมืองจะไม่ได้รับเสียงรบกวน (noise pollution) จากเครื่องบินรบซึ่งชน ๆ ลง ๆ ตลอดเวลา ทั้งกลางวันและกลางคืน

การใช้จ่าย "สุทธิ"^๔ ทางทหารของสหรัฐอเมริกาในระยะสงครามระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๕ โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ ๔% ของผลิตภัณฑ์มวลรวม (GNP) ของประเทศไทย หรือประมาณ ๒๖% ของมูลค่าสินค้าออกในระยะเดียวกัน^๕ หากจะคิดเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีฐานบินสหรัฐอเมริกาถึง ๕ แห่ง การใช้จ่ายนี้ตกประมาณ ๑๐.๖ เปอร์เซ็นต์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคนี้

การใช้จ่ายของสหรัฐฯไม่ได้แยกรายละเอียดทุกปี แต่ก็พอจะคิดเฉลี่ยอย่างคร่าว ๆ ได้ดังนี้ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๒-๒๕๑๔ การใช้จ่ายโดยเฉลี่ย ประมาณ ๓๘ เปอร์เซ็นต์ เป็นการใช้จ่ายของทหารที่ประจำในประเทศไทย ๑๑ เปอร์เซ็นต์เป็นการใช้จ่ายของทหารจากเวียดนามมาพักผ่อนในเมืองไทย, ๑๐.๙ เปอร์เซ็นต์ เป็นค่าใช้จ่ายจ้างแรงงานไทยตามท้องถิ่นต่าง ๆ ๑๗.๓ เปอร์เซ็นต์ เป็นการใช้จ่ายบำรุงรักษาฐานทัพ (maintenance) ส่วนที่เหลือเป็นค่าใช้จ่ายก่อสร้าง

๒. U.S. Congress, Senate, Committee on Foreign Relations, *Hearings before the Subcommittee on United States Security Agreements and Commitments Abroad, Part 3 : Kingdom of Thailand*, 91 st Congress, 1st Session, 1970.

๓. คูตารางที่ ๒ ภาคผนวก

๔. รายงานที่หักรายการที่เห็นได้ชัดออกแล้วและรายงานนี้คิดว่าจะตกในเศรษฐกิจไทย

๕. คูตารางที่ ๓ ภาคผนวก

ของบริษัทก่อสร้าง (OICC) และรายจ่ายอื่น ๆ ที่ไม่แยกรายละเอียด จากตัวเลขนั้นจะเห็นได้ว่าการ
ใช้จ่ายของทหารทั้งที่ประจำอยู่ในประเทศไทยและจากเวียดนาม ซึ่งมาพักผ่อนในเมืองไทยรวมกัน
แล้วประมาณครึ่งหนึ่งของการใช้จ่าย "สุทธิ" ทั้งหมด ที่เหลือเป็นการใช้จ่ายเพื่อการก่อสร้าง
และจ้างแรงงานเป็นส่วนใหญ่ จากการสำรวจการใช้จ่ายของทหาร จีไอ ที่ฐานบินอุดรธานีแห่งเดียว
ทราบว่า^๖ ประมาณ ๔๙ เปอร์เซ็นต์ของเงินเดือนที่จ่าย (pay check) ของทหารอเมริกันใช้จ่าย
ในเศรษฐกิจไทย ส่วนที่เหลือ ๕๑% เป็นเงินออม หรือรายจ่ายที่ช้อของจาก P.X. ซึ่งคาดว่าจะไม่
ไหลเข้าสู่เศรษฐกิจไทย จำนวนเงินที่ทหารสหรัฐคาดว่าจะได้ใช้จ่ายในประเทศไทยโดยเฉลี่ยได้แบ่ง
ดังนี้ ประมาณ ๕๒.๗ เปอร์เซ็นต์ ใช้สำหรับ Local Entertainment (สรวลเสเฮฮาตามท้องถิ่น
ต่าง ๆ) กับค่าอาหารและเครื่องดื่ม, ๑๐.๘ เปอร์เซ็นต์สำหรับเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม, ๖.๔ เปอร์เซ็นต์
สำหรับค่าเดินทางในท้องถิ่น (local travel) ๗.๗ เปอร์เซ็นต์ของขวัญของมีค่า เพชรพลอยต่างๆ
๑๖.๑ เปอร์เซ็นต์สำหรับค่าเช่าบ้าน, ส่วนที่เหลือเป็นรายการอื่น ๆ ที่ไม่สามารถแยกรายละเอียด จาก
ตัวเลขนั้นจะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมนุ่ม (soft service industry) ซึ่งประกอบด้วย บาร์ ไนต์คลับ
และสถานนันทรมย์ต่างๆ ได้รับผลประโยชน์จากทหารอเมริกัน มาเป็นอันดับแรก อันดับรองลงมาคือ
ภัตตาคาร โรงแรม และบ้านเช่า

อุตสาหกรรมนุ่ม (soft service industry) เป็นผลผลิตการใช้จ่ายของทหารอเมริกันโดย
แท้ กรมสรรพากรเริ่มสำรวจในปี ๒๕๐๙ และเริ่มเก็บภาษีในปี ๒๕๑๐ คือไม่กี่ปีหลังจากที่
สงครามเวียดนามระเบิดขึ้น จากสถิติของกรมสำรวจ ทราบว่าในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. ๒๕๐๙
สถานประกอบการอุตสาหกรรมนุ่มมีถึง ๖๕๒ แห่ง และในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เหลือ
เพียง ๔๙๙ แห่ง หรือลดลงถึง ๒๓% ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สถานประกอบการในอุตสาหกรรม
ประเภทนี้มากเกินไป (Excessive) ที่ตั้งของสถานประกอบการอุตสาหกรรมนุ่มกระจายได้
ดังนี้ ๕๑.๕ เปอร์เซ็นต์อยู่ในกรุงเทพฯ และธนบุรี ๙.๘ เปอร์เซ็นต์อยู่ในจังหวัดนครราชสีมา
๓.๘ เปอร์เซ็นต์อยู่ในจังหวัดอุดรธานี ๒.๘ เปอร์เซ็นต์อยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี ๒.๑ เปอร์เซ็นต์
อยู่นครพนม ๐.๘๑% อยู่ที่ขอนแก่น ส่วนที่เหลืออีก ๒๙.๒ เปอร์เซ็นต์ กระจายอยู่ในจังหวัด
ต่างๆ กว่า ๓๐ จังหวัดรวมทั้งที่อยู่ตะเภาด้วย

๖. จำนวนจาก L. Thompson, *United States Military Spending in Thailand*, U.S. Embassy, Bangkok,
May 4, 1972 (xeroxed)

๗. ข้าพเจ้าได้ทำการสำรวจที่ฐานบินอุดรธานีในปี ๒๕๑๖ โดยใช้ตัวอย่างสุ่มทั้งหมด ๑๒๕ ตัวอย่าง

จำนวนแรงงานที่สำคัญในอุตสาหกรรมนูนหรือที่เรียกว่า “คนงานพิเศษ” (special job worker) ไม่ทราบจำนวนแน่นอน แต่สำหรับจังหวัดอุตรธานีมีมากกว่า ๕ พันคน^๘ จากการสุ่มตัวอย่างที่ฐานทัพอุตรธานี เพียงแห่งเดียวทราบว่า ประมาณ ๒๓.๙ เปอร์เซ็นต์ของหญิงที่ทำงานประเภทนูนมาจากจังหวัดอุตรธานี ๓๓.๗ เปอร์เซ็นต์จากจังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๓.๐ เปอร์เซ็นต์จากกรุงเทพฯ ๑๔.๑ เปอร์เซ็นต์จากจังหวัดอื่น ๆ ในภาคกลาง ๑๕.๒ เปอร์เซ็นต์จากภาคเหนือ ส่วนภาคใต้ยังไม่ปรากฏว่ามีในตัวอย่างที่สุ่ม

การจ้างงานคนไทยตามฐานบินต่าง ๆ เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๕ มีทั้งหมด ๓๔,๔๓๖ คน^๙ แบ่งได้ดังนี้ ๒๖ เปอร์เซ็นต์เป็นแรงงานประเภทอาชีพและกึ่งอาชีพ (professional and semi-professional), ๑๙ เปอร์เซ็นต์ เป็นแรงงานประเภทชำนาญงาน (Skilled), ๑๘% เป็นแรงงานกึ่งชำนาญงาน (Semi-skilled), ๒๐% เป็นแรงงานประเภทกรรมกร (Labourer) และอีก ๑๗% ไม่ได้แยกรายละเอียด แรงงานเหล่านี้ ๔๐% ทำงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๙.๕% ในกรุงเทพฯ ที่สนามบินดอนเมือง ๓๐% ที่สตึก ๖% ที่ตาคลี ที่เหลืออีก ๔% ทำงานที่อื่น ๆ ซึ่งไม่ระบุแรงงานที่กล่าวถึงนี้ไม่รวมการจ้างยามรักษาการ (Thai Security Guards) ซึ่งทั้งหมด ๒๔๓๗ คน ในปี ๒๕๑๕ และเหลือ ๒๖๖๕ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งเข้าใจว่า การจ้างงานโดยตรงรวมทั้งยามรักษาการคงลดจำนวนลงมากในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ หากจะเอาฐานทัพอุบลราชธานีเป็นบรรทัดฐาน คือ หลังจากฐานทัพอุบลราชธานีถูกปิดในปลายปี ๒๕๑๗ การจ้างงานโดยตรงลดลง ถึง ๑๘๐๐ คน (จาก ๒๗๘๗) หรือลดลงประมาณ ๗๐ เปอร์เซ็นต์^{๑๐} ฉะนั้น หากฐานทัพอื่น ๆ ถูกปิดการจ้างงานก็คงจะลดลงมากเช่นเดียวกัน

ประมาณ ๓๐-๔๐% ของแรงงานที่ทำงานโดยตรงกับฐานทัพ มาจากชนบท ซึ่งทำให้เกิดความแออัดในเมืองที่มีฐานทัพเพิ่มขึ้นเป็นอันมาก จากการศึกษาเปรียบเทียบการอพยพของคนชนบทเข้าสู่ตัวเมืองก่อนและหลังปี ๒๕๐๘ ทราบว่า^{๑๑} อัตราเพิ่มของการอพยพ (Migration) ของคนชนบทเข้าสู่เทศบาลเมืองต่าง ๆ ที่มีฐานทัพเป็นต้นคือ : เทศบาลเมืองอุบลฯ อัตราการอพยพเข้า

๘. ดูจากฝ่ายออกบัตรอนุญาตให้ “คนงานพิเศษ” เข้าทำงานในสถานประกอบการสถานื่อนามยังจังหวัดอุตรธานี
๙. Source : U.S. Embassy, Bangkok, Thailand.
๑๐. NEDB รายงานการศึกษาเรื่องผลกระทบกระเทือนจากการถอนทหารสหรัฐอเมริกามาจากฐานบินอุบลราชธานี (กันยายน, ๒๕๑๗) หน้า ๑๐
๑๑. ดู การได้วิเคราะห์เรื่องการอพยพของคนชนบทเข้าสู่ตัวเมืองอย่างละเอียดในวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าเอง บทที่ ๔

โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ๕.๓ เท่าของการอพยพเข้าก่อนปี ๒๕๐๘ เทศบาลอุตรธานี เพิ่มขึ้น ๓.๕ เท่า เทศบาลนครราชสีมาเพิ่มขึ้น ๓.๔ เท่า เทศบาลนครพนม ๒.๑ เท่า และเทศบาลขอนแก่นเพิ่มขึ้น ๐.๘ เท่า เหตุสำคัญที่อัตราการอพยพเข้าสู่เทศบาลเมืองนครพนมและขอนแก่นน้อยผิดปกติเพราะ ฐานทัพทั้งสองแห่งตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองมาก เนื่องจากความแออัดเพิ่มขึ้น ปัญหาที่ตามมาก็คือแหล่ง สลัมในตัวเมืองมีมากขึ้น และอาชญากรรมและโจรกรรมมีเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว ในระหว่าง ที่ทำการสำรวจที่ฐานทัพอุตรธานีในปี ๒๕๑๖ อาชญากรรมที่ขึ้นชื่อมากก็คือ แก๊งฆ่าแท็กซี่เพื่อ นำรถไปขายฝั่งลาว ตลอดระยะที่ผู้เขียนอยู่ที่นั่นอาชญากรรมตัวอย่างประเภทนี้ไม่เว้นแต่ละวัน แท็กซี่ส่วนมากในตอนกลางคืนมักจะไม่เจอรถคันไทยด้วยกัน เพราะอัตราการเสี่ยงต่อความตายสูง ฉะนั้นจึงไม่เป็นที่แปลกประหลาดอันใดที่แท็กซี่ส่วนมากรับเฉพาะฝรั่งเท่านั้นในเวลากลางคืน อย่างไรก็ตาม เรามีโอกาสสรุปลงไปได้ว่า อาชญากรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นเพราะการใช้จ่ายของทหารอเมริกัน อย่างเดียว เรื่องนี้จะมีผู้สำรวจและศึกษาต่อไป

นอกจากการใช้จ่ายทางทหารสหรัฐอเมริกาผลกระทบต่อความแออัดของในเมืองแล้ว ยังมีผลต่อ สิ่งอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งจะไม่กล่าวถึงรายละเอียดในที่นี้ เช่น มีผลต่อตุลาการค่าและตุลาการชำระเงิน ระหว่างประเทศ มีผลต่อการจ้างงาน ทั้งโดยตรงและโดยทางอ้อม มีผลต่อค่าจ้างแรงงาน และการ ใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ การใช้จ่ายทางทหารของสหรัฐอเมริกาจึงมีผลต่อความเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจของไทยด้วย จากการศึกษาและวิเคราะห์ของข้าพเจ้าถึงผลกระทบกระเทือนในด้านนี้ พอจะสรุปและเรียงลำดับความความกระทบกระเทือนของการใช้จ่ายต่ออุตสาหกรรมได้ดังนี้ :-

อุตสาหกรรม	อันดับ พิจารณาทั้งประเทศ (Whate Kingdom)	อันดับพิจารณาเฉพาะ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สาธารณูปโภค (Public utilities)	๑	๑
การธนาคารและประกันภัย (Banking+Insurance)	๒	๒
การก่อสร้าง (Construction)	๓	๓*
หัตถกรรม (Manufacturing)	๔	๗
การค้าภายใน (Domestic trade)	๕	๕
บริการ (Services)	๖	๖
การป้องกันประเทศ (Defense&Public Administration)	๗	๘*
การขนส่ง (Transportation)	๘	๔*
การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย (Ownership of Dwelling)	๙	๙
การเกษตร (Agriculture)	๑๐	๑๐

* อัตราเจริญเติบโตสูงกว่าอัตราตัวเฉลี่ยของประเทศ

จากอันดับข้างบนจะเห็นได้ว่า การเกษตรได้รับผลกระทบกระเทือนหรือประโยชน์จากการใช้จ่ายทางทหารสหรัฐ ฯ น้อยที่สุด ซึ่งเป็นจริงไม่ว่าจะพิจารณาทั้งประเทศ หรือเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉะนั้นการถอนทหารสหรัฐ ฯ ออกจากประเทศไทยคาดว่าจะกระทบกระเทือนการเกษตรน้อยที่สุด อุตสาหกรรมที่จะกระทบกระเทือนมาก ๓ อันดับแรกคือ การสาธารณสุขไปศ การธนาคารและประกันภัย และการก่อสร้าง จากผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า มีเพียงสองอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือการก่อสร้าง (construction) และการขนส่ง (transportation) ซึ่งเติบโตในอัตราสูงกว่า (outgrow) อัตราการเจริญเติบโตของประเทศ ซึ่งก็น่าจะเป็นเช่นนั้น เพราะในภาคนี้มีฐานบินตั้ง ๕ แห่ง อัตราการก่อสร้างจึงสูงมากทีเดียว

อย่างไรก็ดี การใช้จ่ายทางทหารสหรัฐ ฯ มีผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยไม่มากนัก ตัวเลขที่กล่าวถึงข้างบน เป็นการเปรียบเทียบผลกระทบกระเทือนโดยส่วนรวมของอุตสาหกรรมต่างๆ ว่าอุตสาหกรรมใดจะได้รับการกระทบกระเทือนน้อยหรือมากกว่ากัน ที่แน่นอนที่สุดก็คือว่าการใช้จ่ายของทหารสหรัฐ ฯ ไม่ได้ช่วยในการกระจายรายได้ของประเทศเลย ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์มากที่สุดคือ เจ้าของบาร์ ไนต์คลับ สถานอาบอบนวด เจ้าของโรงแรม เจ้าของภัตตาคาร และกิจการธนาคารต่างๆ ซึ่งเป็นผู้มั่งมีอันจะกินทั้งสิ้น ส่วนจำนวนแรงงานที่ทำงานถิ่นฐานที่พำเพียง ๓๐-๔๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่มาจากชนบท และส่วนมากก็เป็นกรรมกรซึ่งค่าจ้างไม่มากนัก จึงไม่ค่อยมีเงินเหลือเก็บ

ส่วนแรงงานบางประเภทที่ฐานที่พำมิได้จ้างโดยตรง เช่น หมอนวดหญิงตามสถานเริงรมย์ต่างๆ ได้รับประโยชน์ในระยะสั้นเท่านั้น เพราะส่วนมากไม่มีเงินเหลือ เนื่องจากการใช้จ่ายค่อนข้างจะฟุ่มเฟือยเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การถอนทหารสหรัฐ ฯ จะทำให้ตลาดแรงงานของไทยเลวลง แรงงานที่ทำงานโดยตรงกับฐานทัพและคาดว่าจะว่างงานในระยะสั้นนั้นมีประมาณสองหมื่นคน อย่างไรก็ตาม ในระยะยาวเชื่อว่า แรงงานระหว่งนั้นจะหางานได้ เพราะเป็นแรงงานที่มทกษะเสียส่วนมาก และมีความชำนาญงานเพิ่มขึ้นหลังจากที่ทำงานกับฐานทัพ ส่วนหญิงประเภททำงานพิเศษ (Special job worker) จะสร้างปัญหาให้สังคมโดยมาก ทางแก้ที่จะผ่อนหนักเป็นเบาก็คือรัฐบาลควรจะเป็น "พ่อเล้า" เสียเอง

ปัญหาเฉพาะหน้าที่สำคัญที่รัฐบาลควรจะวางมาตรการแก้ไขก็คือ ปัญหาการว่างงานของแรงงานที่มีความชำนาญงาน (Skilled Labour) และแรงงานซึ่งจ้างในทางอ้อม ปัญหาสัณฐานรอบ ๆ ฐานบินและปัญหาโครงการซึ่งมีมากในจังหวัดที่มีฐานบิน และปัญหาสุดท้ายก็คือว่า สนามบินซึ่งมีเนื้อที่มหาศาล และอาคารและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในฐานบินจะใช้ทำประโยชน์อันใด หลังจากที่ทหารอเมริกันได้ถอนออกไปอย่างสิ้นเชิง

บุญคง หันจางสิทธิ์

คณะเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์

สำนักหอสมุด

ตารางที่ ๑

การกระจายความช่วยเหลือของสหรัฐอเมริกาแก่ประเทศไทย

จำแนกตามจุดมุ่งหมาย ๒๕๐๓-๒๕๑๒

ปี	เศรษฐกิจ	สังคม	บริหารและ ป้องกันประเทศ	อื่น ๆ
๒๕๐๒ - ๒๕๐๓	๕๘.๐ %	๒๐.๘ %	๑๔.๘ %	๖.๔ %
๒๕๐๓ - ๒๕๐๔	๕๑.๕	๒๖.๒	๑๔.๑	๘.๒
๒๕๐๔ - ๒๕๐๕	๔๕.๐	๒๑.๕	๒๗.๗	๕.๘
๒๕๐๕ - ๒๕๐๖	๕๙.๔	๑๖.๔	๑๙.๘	๔.๔
๒๕๐๖ - ๒๕๐๗	๑๒.๕	๒๓.๖	๑๘.๖	๖.๖
๒๕๐๗ - ๒๕๐๘	๓๗.๖	๓๙.๙	๑๕.๘	๖.๗
๒๕๐๘ - ๒๕๐๙	๑๕.๔	๔๔.๕	๓๑.๖	๘.๕
๒๕๐๙ - ๒๕๑๐	๙.๒	๔๒.๔	๔๐.๑	๘.๓
๒๕๑๐ - ๒๕๑๑	๑๔.๒	๓๑.๖	๔๖.๒	๘.๐
๒๕๑๑ - ๒๕๑๒	๗.๕	๓๕.๘	๕๐.๑	๖.๖

Source: Marcia Brewster, "The Role of U.S. Aid in the Economic Development of Thailand,"
Bank of Thailand Monthly Bulletin, XI (March 1971)

ตารางที่ ๒

การใช้จ่ายทางทหารของสหรัฐอเมริกา (Gross U.S. military Spending)

สำหรับโครงการก่อสร้างต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(มูลค่า : ล้านบาท)

	๑๙๕๔-๑๙๖๒	๑๙๖๓-๑๙๖๕	๑๙๖๖	๑๙๖๗	๑๙๖๘	๑๙๖๙	รวม
นครราชสีมา ๑) ที่พัก	—	๑.๒	๑๗.๑	๑.๐	—	๑.๐	๒๐.๓ (๑๙.๗%)
๒) สนามบิน	—	๓.๑	๖.๐	๑๓.๑	—	—	๒๒.๒ (๒๑.๖%)
อุบลราชธานี	—	๓.๑	๘.๑	๖.๓	—	.๑	๑๗.๖ (๑๗.๑%)
อุดรธานี	—	๓.๒	๑๒.๔	๘.๗	๒.๖	.๓	๒๗.๒ (๒๖.๕%)
นครพนม	—	—	๗.๐	๘.๔	—	—	๑๕.๔ (๑๕.๐%)
รวม	—	๑๐.๖	๕๐.๖	๓๗.๕	๒.๖	๑.๔	๑๐๒.๗

Source: Extracted from Hearings before the U.S. Senate, 91st Congress, 1st session, 1969, p. 622.

ตารางที่ ๓

การใช้จ่ายสุทธิทางทหารของสหรัฐอเมริกาเมื่อคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของรายได้
ประชาชาติและมูลค่าสินค้าออกของประเทศไทย

ปี	รายได้ประชาชาติ (ล้านบาท)	รายจ่ายสุทธิทางทหาร สหรัฐอเมริกาคิดเป็น % ของรายได้ประชาชาติ	มูลค่าสินค้าออก ของไทย (ล้านบาท)	การใช้จ่ายสุทธิทาง ทหารสหรัฐคิดเป็น % ของมูลค่าสินค้าออก
๒๕๐๓	๔๖,๔๔๘.๕	๐.๑	๘,๕๔๑.๘	๐.๔
๒๕๐๔	๕๐,๔๕๓.๑	๐.๑	๙,๙๒๒.๗	๐.๗
๒๕๐๕	๕๔,๓๓๒.๖	๐.๓	๙,๕๓๔.๕	๑.๘
๒๕๐๖	๕๗,๔๙๖.๑	๐.๕	๙,๕๗๗.๗	๓.๒
๒๕๐๗	๖๒,๒๐๓.๑	๐.๗	๑๒,๑๖๕.๐	๓.๕
๒๕๐๘	๗๐,๓๒๑.๑	๑.๓	๑๒,๖๖๓.๕	๗.๒
๒๕๐๙	๘๕,๐๕๐.๑	๒.๙	๑๓,๘๗๗.๒	๒๐.๒
๒๕๑๐	๘๙,๕๙๔.๐	๕.๐	๑๓,๘๐๘.๑	๓๒.๖
๒๕๑๑	๙๕,๓๔๕.๐	๕.๖	๑๓,๒๒๗.๖	๔๐.๑
๒๕๑๒	๑๐๔,๕๘๑.๐	๔.๕	๑๔,๒๖๗.๒	๓๓.๒
๒๕๑๓	๑๑๑,๕๙๘.๐	๔.๑	๑๔,๒๕๖.๔	๓๑.๙
๒๕๑๔	๑๑๗,๑๗๕.๐	๓.๔	๑๖,๕๖๗.๓	๒๔.๒
๒๕๑๕	๑๒๕,๓๙๙.๐	๓.๖	๒๑,๒๕๒.๒	๒๑.๑

Source : Boonkong Hunchangsit, *Economic Impact of the U.S. Military Presence in Thailand, 1960-72*,

Table 4.